

- представлення результатів роботи;
- оцінювання результатів і процесу.

Ключ до успіху проектної роботи – це ретельна організація і підготовка. Учні вчаться працювати самостійно. Вчитель перестає бути одноосібним джерелом знань, він стає керівником проекту і партнером, тобто на перше місце виходить педагогіка співпраці.

Література:

1. Каліта В.В. Застосування методу проектів у викладанні іноземної мови як засіб створення навчального середовища, формування та розвитку життєвих компетентностей учнів / Навчально-методичний збірник. – Хартизськ, 2010. – 61 с.
2. Шалацька Г.М. Проектна методика та ефективність її застосування в навчанні іноземним мовам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Pedagogica/73668.doc.html/
3. Nickerson R.S. Teaching of thinking and problem-solving / San Diego, CA: Academic press, 1994. – 400 p.

Олена Чухно, викладач

Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди

м. Харків

ВПРАВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ВИМОВИ ПІСЛЯ НІМЕЦЬКОЇ

Однією з умов оволодіння майбутніми вчителями здатністю до формування фонетичної компетентності учнів є професійна спрямованість процесу навчання іншомовної вимови, що забезпечується шляхом використання вправ для формування професійних фонетичних і фонетично-методичних умінь студентів.

Види вправ для формування професійних умінь під час навчання майбутніх учителів вимови англійської мови (АМ) як першої іноземної (ІМ1) вже були розглянуті науковцями [1; 2]. Однак, проблема формування професійних умінь у процесі навчання вимови АМ після німецької (НМ) все ще залишається невирішеною. Отже, метою розвідки є розробити види вправ для формування професійних фонетичних і фонетично-методичних умінь в АМ після НМ.

Професійні фонетичні вміння є здатністю вчителя свідомо використовувати професійно орієнтовані фонетичні навички в освітніх цілях [3, с. 660].

Фонетично-методичні вміння є здатністю поряд із професійно орієнтованими фонетичними навичками використовувати фонетичні знання з метою формування фонетичних навичок учнів [2, с. 32].

Зважаючи на професійні вміння, виділені у складі професійної фонетичної компетентності в АМ після НМ [3], у групі вправ для їх формування виділяємо три підгрупи: 1) для формування професійних фонетичних умінь в аудіюванні з урахуванням ІМ1 та/або рідної мови (РМ); 2) для формування професійних фонетичних умінь у читанні вголос з опорою на ІМ1 та/або РМ; 3) для формування фонетично-методичних умінь з урахуванням впливу ІМ1 та/або РМ.

До підгрупи 1 відносимо рецептивні некомунікативні білінгвальні й мультилінгвальні вправи на локалізацію вимовних помилок у чужому мовленні, локалізацію вимовних помилок у своєму мовленні, локалізацію й ідентифікацію вимовних помилок у чужому мовленні, локалізацію й ідентифікацію вимовних помилок у своєму мовленні (див. приклад 1).

Приклад 1. Мета: формування професійних фонетичних умінь локалізувати помилки у вимові кінцевих дзвінких приголосних у чужому мовленні. **Тип вправи:** рецептивна, некомунікативна, мультилінгвальна. **Вид вправи:** локалізація вимовних помилок у чужому мовленні. **Інструкція:** *Listen to a German girl speaking about herself. Circle the underlined words in which she devoices the final consonants as in German or Russian:*

My name is Polina. I'm 15 years old and I'm going to the 9th grade. I think that English is easier than German but the English pronunciation is very hard for me.

У підгрупі 2 виділяємо репродуктивні некомунікативні білінгвальні й мультилінгвальні вправи на читання вголос слів, речень і текстів із метою демонстрації правильної вимови. В інструкціях до вправ рекомендовано читати мовленнєві одиниці голосно, чітко й повільно, що готує студентів до виконання цього виду діяльності в школі, а також зазначено, від якої мови відштовхуватися, щоб вимовити фонетичні одиниці АМ правильно (див. приклад 2).

Приклад 2. Мета: формування фонетичних умінь читати вголос ізольовані слова з метою демонстрації правильної вимови звуку [p] перед наголошеними голосними. **Тип вправи:** репродуктивна, некомунікативна, білінгвальна. **Вид вправи:** читання вголос слів із метою демонстрації правильної вимови. **Інструкція:** *Your friend has difficulty in aspirating [p] before stressed vowels. Read the following words loudly, slowly and clearly giving him/her an example of correct pronunciation. Mind that the English [p] is identical to the German [p]:*

Pet, pot, put, part, pair, parents, person, party ...

До підгрупи 3 відносимо репродуктивні некомунікативні білінгвальні й мультилінгвальні вправи на аналіз вимовних помилок на джерело інтер-

ференції та їхні можливі наслідки для процесу комунікації; надання прикладів функціонування фонетичних одиниць в АМ, ІМ1 і РМ (див. приклад 3).

Приклад 3. Мета: формування фонетично-методичних умінь аналізувати помилки у вимові [k, g] на джерело інтерференції та їхні наслідки для процесу комунікації. **Тип вправи:** репродуктивна, некомунікативна, мультилінгвальна. **Вид вправи:** аналіз вимовних помилок на джерело інтерференції та їхні можливі наслідки для процесу комунікації. **Інструкція:** *Analyze the wrong pronunciation of [k, g]. Define the source(s) of transfer and the type of impact on communication. The first is done for you.*

№	Description of Wrong Pronunciation	Source of Transfer			Type of Impact	
		Germ.	Ukr.	Rus.	Change of Meaning	Foreign Accent
1	[k] in <i>keen</i> [ki:n] is palatalized.		✓	✓		✓
2	[k] in <i>cat</i> [kæt] is not aspirated.					
3	[g] in <i>bag</i> [bæg] is devoiced.					
4	[g] in <i>good</i> [ɡud] is pronounced with an incomplete obstruction.					

Використання виділених видів вправ забезпечує професійну спрямованість навчання майбутніх учителів англійської вимови після німецької й уможливорює врахування досвіду студентів в оволодінні ІМ1 і РМ, що робить процес формування професійної фонетичної компетентності в ІМ2 більш ефективним.

Література

1. Головач Ю. В. Контроль уровня сформированности профессионально-фонетической компетенции студентов первого курса языкового педагогического вуза (на материале английского языка): дис. ...канд. пед. наук: 13.00.02 – К., 1997. – 272 с.

2. Перлова В. В. Методика формування у майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованих слуховимовних навичок: дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – Х., 2007. – 301 с.

3. Чухно О. А. Професійні вміння майбутніх учителів у складі професійної фонетичної компетентності в англійській мові як другій іноземній // Україна і світ: діалог мов та культур: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 01 – 03 квітня 2015 року. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. – С. 659–662.